Latweeschu Awises.

92. gada gahjums. ○ Iznahk Jelgawâ 7 reises nedeklâ, ari swehtdeenâs.

Maksà:	Maksà pa pastu pesûtot:	Maksà uz ahrsemem:	Sludinajumi maksà: par sihtu raksta rind. 10 k., 1. puse un tekstâ 30 k.	Redakcija, Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 42. Ekspedicija, Katoku eelâ Nr. 40. Tel. 981.
Ekspedicijâ sanemot par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap. par 1/2 gadu . 1 „ 20 „ par 1/4 gadu . . — „ 60 „ par mehn. . . — „ 25 „	par 1 gadu . . 3 rub. — kap. par 1/2 gadu . 1 „ 60 „ par 1 mehnesi . — „ 35 „ par 1/4 gadu . . — „ 90 „	par 1 gadu . . 10 rub. — kap par 1/2 gadu . . 5 „ 80 „ par 1/4 gadu . . 3 „ 50 „ par 1 mehnesi . — „ 80 „	Adreses maiņas maksà 10 kap. Numurs maksà 1 kap.	Kantoris: Rigâ, Wahru eelâ 30. Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 216. Sestdeen, 17. augustâ. 1913.

Jelgawas Krahj=Aisdewu Kase.

Paschas namâ, Palejas eelâ Nr. 2-a. Telefons 45.

1912. g. apgrosijums	11,716,914 r. 12 kap.
Bilanze uz 1. augustu 1913. g.	2,518,181 „ 76 „
Noguldijumi	2,154,626 „ 13 „
Droschibas kapitali	199,826 „ 88 „
Kasê	159,026 „ 16 „

Bez tam par Kases droschibu atbild kopigi wisi Kases beedri (1751 persona) ar sawu mantu.

Maksà par noguldijumeem beedreem, kà nebeedreem, neatwelkot krona nodokli: 1) uz augleem 6% gadâ, 2) uz augkuaugleem, krahjnoguldijumeem un tekoscha rehkina 5% gadâ, rehkinot no eeguldijuma deenas.

Nem par aisdewumeem: pret 1) wehrtspapireem 6½—7%, 2) obligazijâm 7% un 3) galweneekeem 8%.

Wisi noguldijumi, kà ari aisdewumu paradu raksti swabadi no krona nodokleem.

Pasta adrese: гор. Митава, въ Митавскую Ссудо-сберегательную Касссу, Дворцовая ул. № 2-а.

Darba laiks no plkst. 10—2 deenâ. Walde.

Baltijas Lauksaimneeku Savstarpigà Kreditbeedriba

Maksà par noguldijumeem 6% gadâ, uz tekoša rēķina 5%. Noguldits līdz 31. maijam 1,856,162 rbl. 94 kap.

Rigâ, I. Ķēniņu eelâ Nr. 28. Kreevu adrese: Прибалтійское Общество Взаимнаго Кредита Сельскихъ Хозяевъ, Бл. Королевская 28, г. Рига.

Valde: agronoms J. Bisseneeks, tirdzn. zinibu kandidati: E. Ozoliņš, R. Dutcens.

Slepenee dokumenti.

J. Filipa=Openheima romans.

(Turpinajums.)

— Winsch reis man parahdija tàs gimetni. Bij meitene ar behrna sejinu. Bet winsch bij koti lepns uz winu. Stahstija, ka ta esot wina mihlà, kuru winsch usturot kaut kur uz laukeem. Bez tam sinat, ka pa swehtdeenam winsch nekad nemehdsa buht Londonê. Katru sestdeenu winsch nesin uz kureeni isbrauza. Atkaujat wehl pasaukt likeeri, — wina peebilda, peesaukdama sulaini.

— Reisons pamahja ar galwu.

— Bet waj juhs Bentamam par to kaut ko teizàt?

— Ko wehl ne! Waj lai es buhtu runajusi ar tahdu wezu nelgu.

— Esmu jums koti pateizigs, — Reisons teiza, iswilkdams maku.

— Luhdsu . . .

Pee tam winsch jautajoschi paskatijàs uz winu.

— Pateizos, es neesmu lepna, — wina smaidama atbildeja.

* * *

Reisons isgahja no Alhambras un gandrihs bez samanas, bez apsinas dewàs mahjâs.

Wisas wina domas kawejàs pee tàs meitenes, kura wina dsihwê bij eenesusi tik daudz nemeera un lihdz ar to tik daudz jaunu un stipru sajuhtu. Waj winsch wehl kahdreis winu redsès?

Gandrihs pee pascha ta nama, kur baroneše dsihwoja lihdz ar Luisi, Reisons pazehla galwu.

Bij tumsche, bet winsch tomehr uz balkona pamanija stahwu. Winam likàs, ka meitene winu klusi aizinatu. Neapdomadams nemaz par to, ka winsch war buht newehlams weesis, Reisons eegahja namâ un kahpa pa trepem augschâ.

Luise winu sagaidija preekschinâ.

— Es esmu koti preeziga, ka juhs atnahzàt, — wina weenkahrschi teiza: — Es gribeju no jums atwaditees.

To winsch nebij sagaidijis.

— Atwaditees! — winsch teiza: — Waj tad juhs aisbrauzat?

— Riht. Un es pee tam esmu tik laimiga, ka juhs to nemaz newarat ne eedomatees.

Wina eeweda winu weesu istabâ.

— Par Londoni man palika tik breesmigas atminas. Man schkeet, ka es waretu behgt atpakal neskatidamàs, lihdz isgaist pat atminas par scho pilsehtu.

— Kurp juhs dosatees?

— Uz deenwideem, pahri kanalam. Es wehletos, lai starp mani un scho breesmigo weetu weenmehr buhtu juhra.

— Waj tad juhs Londonu eenihstat?

— Tà ne, to negribeju teikt. Bet man ir bail na schis pilsehtas.

— Lai paleek Londone. Sakat labak man, kurp juhs braukšat?

— Uz masu paradisiti, kuru sinu weenigi tikai es.

— Paradise, zik es sinu, domata preeksch diweem.

— Mehs ari buhsim diwi, — wina smaidama atbildeja.

— Tà tad treschais . . .

— Treschais, sinat tatschu, paradisê weenmehr ir druszin leeks.

— Tas atkarajas no tam, kas tur jau ir apmetees.

— Mans draugs meklè klusumu un pilnigu weentulibu.

— Tahdas weetas naw wirs semes.

— Bet es preeksch sawa drauga tahdu radischu. Wina war uz mani paskatiees.

— Wina! — Reisons issauzàs preezigi atweeglots.

— Kapehz juhs tà isbrihnatees? — meitene sobgaligi jautaja.

— Juhs nemaz newarat eedomatees, kà es preezajos par juhsu drauga k a h r t u.

— Warbuht, — Luise weenaldsigi teiza: — Waj juhs pasihstat Seemel-Franziju?

— Maz. Bet tagad zentischos ar winu tuwak eepasihtees.

— Juhs tatschu dsirdejat par trescho paradisi?

— Es newaru peelaist juhsu paradisi.

— Juhs esat netizigs!

— Ja. Jehdseens par paradisi naw noteikts. Wina war buht tà Londonê, kà ari roschu dahrsâ. Wisur, kur ween ir mihlestiba.

— Bet ja nu mihlestibas naw? meitene jautaja.

— Juhs mani mihlesat, — Reisons bedsigi teiza: — Es buhschu jums ustizigakais draugs! Lai mehs kur ari neatrastos, es jums doschu paradisi. Es ap jums uszelschu augstakas seenas un nekahdas behdas tur netiks eekschâ.

— Juhs, mister Reison, nedrihkstat tà runat.

— Kapehz? Gribetu sinat, kahda eemesla dehl? Waj tur jau ir kahds zits? Un juhs mani nemihlat un nekad nemihlesat? Ja tà, es eeschu un nekad wairs neatgreesischos. Juhs warat buht weena alga kas — sagle, awanturiste, slepkawa! Bet ja jums naw zita, es panemschu juhs un mehs aiseesim tahlu no wisa, kas war juhs skumdinat.

Wina eesmehjàs, bet winas sudraba smeeklos nebij sobgalibas.

— Juhs esat koti droschs mihletajs! Tagad ir diwdesmitais gadu simtenis, bet es juhs esmu redsejusi tikai diwi reises un tagad redsu trescho reis. Juhs nesinat ko runajat. Juhs to nedomajat.

Swehru pee debesim! — winsch issauzàs mesdamees pee winas.

— Newajag! — wina eesauzàs.

— Es juhs prezeschu! Es juhs iswehlos par sawu seewu uz muhschibu! Es juhs, Luise, nelaidischu.

— Es eeschu. Juhs mani aismirsisat. Jums wajag mani aismirst.

— Juhs nebraukšat. Nebihstatees no manim. Man neka newajag. Dsihwojat, kà gribat. Bet

Swarigakais no satura:

Leelâ agrarkrise Baltijâ.
Balkani.
Meksika.

Leelâ agrarkrise Baltija.

I. Darba roku truhkums.

No wisâm pusem Baltijâ nahk gadu no gada arween draudoschakas sinas par laukstrahdneeku jeb darba roku truhkumu un dahrgumu uf laukeem. Darbu wairs newar weikt un dehl tam, ja tahds stahwoklis turpinas un wehl paasinas, semes kulturai buhs jakriht. Pee mums tà tad pastahw bihstama agrar- jeb laukfaimneezifka krise.

Darba roku truhkums redsams un isprotams ari zitadâ sinâ.

Ja mehs pa Baltiju zeloda mi wehrigi apskatamees, tad mums redsami uskriht lauschu un apdsihwotu weetu tukschums un wispahrigi nekultiwetâs semes plaschums. Turpreti tos apwidos, kur wisa seme kultiweta, kà peemehram starp Dobeli un Bausku, tur lauschu truhkums ir wehl uskrihtoschaks.

Scho lauschu truhkumu pilnigi apstiprina ari statistiskas sinas par eedsihwotaju wairumu Baltijâ, salihdsinot ar ahrsemem un Kreewijas pahrejàm gubernam. Uf weenas kwadratwerstes jeb 300 puhrweetu leela isplatijuma dsihwo zaurmehrâ eedsihwotaju: Sakstijâ 280, Belgijâ 227, Wahzijâ 105, Portugalê 65; bet Kreewijâ Warschawas gubernâ 110, Maskawas 75, Kaunas 50, Witebskas 40 un Pleskawas gubernâ 35 eedsihwotaji. Turpreti Baltijâ uf weenas kwadratwerstes jeb 300 puhrweetam zaurmehrâ kopâ ar pilsehtu un lauku eedsihwotajeem dsihwo **tikai 25 zilweki**.

Schee skaitli gaischi rahda, zik tahli pakal apdsihwoschanas sinâ stahw Baltija netik aiz Reetruma Eiropas, bet ari aiz Kreewijas zitàm kà ari kaiminu gubernam.

No tam sapratisim, kadehl mums Baltijâ truhkst darba roku. Preeksch 300 puhrweetu apstrahdaschanas Kaunas gubernâ ir 50 un Witebskas gubernâ 40 pahri roku, bet pee mums tikai 25.

Scho aprehkinu waram wehl saprotamaku darit. No weenas kwadratwerstes Baltijâ ir zaurmehrâ apstrahdajamas semes un plawu puse jeb 150 puhrweetas. No 25 eedsihwotajeem augstakais 4 ir darba spehjigi wihreeschi. Tà tad Baltijâ, ja ari wisi Rigas un zitu pilsehtu eedsihwotaji strahdatu lihdsi pee semes apstrahdaschanas, weenam wihreetim buhtu jaapkopj 38 puhrweetas tihruma un plawu. Bet ja atskaitam pilsehtneekus un zitas lauku darbus nestrahdajoschàs lauschu schkiras, tad pehz tam laukstrahdneeku paliks tikai puse un tad isnahks, ka 150 puhrweetas jaapar un jaapkopj 2 darba spehjigeem wihreescheem, pee kureem wehl war peeskaitit tikpat daudz seeweeschu. Saprotams, ka 150 puhrweetu apstrahdaschana un apkopschana 4 pahreem darba roku **naw eespehjama**. Tà tad Baltijâ uf weetas mums truhkst peeteekoschi darba roku preeksch tàs semes apstrahdaschanas un apkopschanas, kas jau uemta kulturâ jeb teek apstrahdata.

Dehl tam tad mehs esam spesti luhgt palihgâ darba rokas no kaiminu jeb no Kaunas un Witebskas gubernam, kur uf tikpat leela semes gabala dsihwo otrtik daudz darba roku neka pee mums.

Bet schis kaiminu gubernas war mums dot un dod tikai masu un aprobeschotu skaitu darba spehka un tadehl ar to un ar sawu paschu nepeeteekoscho darba spehku mehs waram tikai steigschus un pawirschi weikt semes apkopschanu. Par semes pamatigu un wispusigu kultiweschanu pee tahdeem apstahkleem newar buht ne runa.

Ja dsihwes apstahkli turpinasees tahdi pat kà lihdz schim, tad naw ne ko domat par darba roku wairoschanos. Bet jabaidas gan wehl ir par pamasinaschanos: kaiminu gubernàs eesahkas pamatigaka semes apstrahdaschana un tàm tadehl paschàm wajadses wairak darba spehka, un sche pat pee mums Baltijâ dehl fabriku wairoschanàs un ruhpneezifkas dsihwes pazelschanàs sagaidams arween leelaks lauzineeku aispluhdums uf pilsehtam.

Turpmak apskatisim darba spehku truhkuma jeb agrarkrihses zehlonus un to nowehrschanu.

Eekschseme.

Parahdneeku personiga iskratischana.

Paschlai isstrahdàs likuma projektu par teesu pristawu darbibu. Kà sinams, lihdz schim teesu pristaweem pascheem nebija brihw taisit walâ parahdneeku slehgtàs telpas un teem bija jagreeschas pee polizijas pehz palihdsibas Jaunais likuma projekts schis teesibas doschot pascheem pristaweem. Tahlak, lihdz schim newareja aprakstit to parahdneeka mantu, kas atrodas wina kabatâ. Beeschi gadijees, ka, pristawam pee parahdneeka eerodotees, tas, pristawam redsot, slehpj kabatâ maku un wehrtsleetos, bet pristaws newar aprakstit scho mantu, tapat wina selta pulksteni un gredsenus. Nesen, peemehram, bijis tahds gadijums. Teesas pristaws eerodas bankâ, lai tur arestetu parahdneeka naudu, bet winam pretim nahk parahdneeks un, rahdidams uf maku, smaididams saka: „Nokawejatees".

Pehz jaunà likuma projekta teesu pristaweem peeschkirs teesibu isdarit parahdneeka personas iskratischanu, pee kam seeweetes persona jaiskrata seeweetei.

Kreditoreem dos ari teesibu greestees teeschi pee teesu pristaweem.

Peterburga. Zelu ministrija isstrahdajusi planu jaunu automobilu satiksmei peemehrotu schoseju buhwei. Projektê buhwet **49** jaunas schosejas **15,000** werstu garumâ, kas pawisam ismaksàs **250 milj. rublu**.

— Schihdeem leegts dsihwot Sibirijâ. Ministru padomes kanzeleja issino, ka projektetâ Eiropas izzelotaju teesibu weenlihdsiba Sibirijâ neween uf schihdeem nesihmejotees, bet schihdeem turpreti nemaz neesot teesibas Sibirijâ usturetees.

Maskawa. Kà sino, tad netahl no Maskawas uf krona rehkina zelschot leelisku stadionu preeksch Olimpaspehlem. Weeta esot izraudsita apmehram 20 werstis tahlu no pilsehtas, skaistâ preeschu meschâ.

Kijewa. Nadsiga generaleene. Sche padsihwojuschais generalmajors Diks apprezejis jaunu skuki Janizku. Drihz ween pahz kahsam starp wineem sahkuschàs nesaskanas, pee kam jaunà seewina situsi un wisadi spihdsinajusi wihru, bet reiz pat saduhrusi ar dakschinam. Generalis tad eesneedsis luhgumu pehz laulibas schkirschanas un par leezineezi usdewis apkalpotaju Montschenko. Lai scho pehdejo waretu atraidit no leezibas doschanas, jaunà generaleene greesusès pee slepenpolizijas, lai isdod apleezibu, ka Montschenko ir sagle un prostituetâ! Tur wina atraidita un tad greesusès pee polizijmeistara, bet ari weltigi. Pehz weltigas isstaigaschanas wina kahdas deenas palikusi meerâ, bet tad peepeschi eeradusès slepenpolizijas kanzelejâ un usstahjusi, lai isdod apleezibu, ka Montschenko ir prostituetâ, jo tas esot ari grahmatâs eerakstits. Meklejuschi pakal un atraduschi ari — bet wiltotu eerakstijumu. Ismeklejot israhdijees, ka to uf generaleenes peerunaschanu isdarijis slepenpolizijas eerehdnis Aleksandrowskis, kursch tuhlin apzeetinats un ari atsinees. Tagad nu winus abus sauz pee atbildibas par dokumentu wiltoschanu.

Belostoka. Streiko grahmatsehjeji. Wini peeprasa 9 stundu darba deenu un algas paaugstinaschanu par 20 proz.

Bekezka. Wezas naudas mekletajs. Semneeks Rotars eesneedsis uf Wisaugstako Wahrdu luhgumu, kurâ sino, ka Besarabijas pasihstamà kalna „Megura" wirsotnê (Bekezkas aprinki) esot leels krahjums wezu naudu, kuru tur aprakuschi agrakee rumanu waldneeki. Pahri par 2 mehnescheem Rotars jau sastrahdajis pee rakschanas un tagad usrazis muhra zeetokni, kurâ nauda glabajotees. Weens ar israkumeem winsch neteekot galâ un kaiminus neusdrihkstotees nemt palihga, ka tee neislaupa krahjumu. Tapehz winsch luhdz no waldibas lihdzekkus israkumu turpinaschanai un rotu saldatu, kas lai kalnu apfargà. Weetejais gubernators pawehlejis schai leetâ isdarit ismekleschanu.

Wladiwostoka. Wladimirowkas sahdschâ, Wladiwostokas tuwumâ usnehmeja Haimstwitscha kantorî eegahjuschi wina bijuschais kantorists Tschekunowskis ar 6 nepasihstameem laupitajeem, sasehjuschi pee saimneeka atnahkuschos. weesus, nolaupijuschi 15,000 rublus un aisbehguschi.

Baltija.

„Deews, swehti Baltiju"

dseedaschanas leetâ, sawâ laikâ Kursemes walstsdomneeks Goldmanis greesàs pee eekschleetu ministrijas. Kursemes gubernators tagad dewis zirkularisku aisrahdijumu wiseem aprinku preekschneekeem, ka eekschleetu ministrija neatrodot schkehrschkus min. dseesmas ispildischanai, tikai nedrihkstot scho dseesmu likt pirmo programâ un nedrihkstot to dseedot zeltees kahjàs (?).

Paltmale. Schausmigs nelaimes gadijums, kà „L." sino, notizis Paltmalê Wiesendorfâ. 7 gadus wezais Jahnis Bareischs uskahpis lagsdâ pehz reeksteem, bet saram luhstot uskritis uf asa zelma, kas isduhrees sahneem zauri. Ahrstam atlizees konstatet tikai nahwi.

Aiskraukle. Aiskraukles draudses skolas bijuschais skolotajs Peters Baldaws par wairak kà 40 nokalpoteem gadeem sanem ap 1500 rbl. leelu gada pensiju, kuru ismaksà pa mehnescheem.

Dreilini. Paschslepkawiba. 14. augustâ atrada weetejâ meschâ netahlu no Schkiroschanas stazijas un Lubanes leelzeka kahdu nepasihstamu wihreeti pakahruschos. Spreeschot pehz lihka nejaukà isstata, paschslepkawiba isdarita kahdu mehnesi atpakal. —ons.

Walka. Weetejee igauni nonomajuschi leelakus semes gabalus pilsehtas apkahrtnê keegelnizu eerihkoschanai, jo igauni esot nolehmuschi eeguht un paturet sawâs rokâs schi materiala isgatawoschanu un apgahdaschanu preeksch jaunàm buhwem pilsehtâ, kuras ahtrà attihstiba jan sahkusès pehz wahzu pilsehtas waldes gahschanas un nahkot pee pilsehtas pahrwaldibas latweescheem un igauneem. p.

Dsehrbene. Draudses ahrsts Dr. Krastinsch aiseet no Dsehrbenes draudses par ahrstu nel. Dr. Kundsina weetâ uf Wez-Peebalgu. Godinadami Dr. Krastina un wina kundses darbibu Dsehrbenes sabeedriskâ dsihwê, weetejo pagastu sabeedribu, beedribu un skolu preekschstahwi sarihkoja wineem 11. augustâ Krahj-aisdewu sahlê atwadischanàs wakaru.

Leepaja. Aisgahjeji. Scha gada pirmajâ pusê, t. i. no 1. janw. lihdz 1. jalijam, pahr Leepaju izzeloja uf Ameriku 30,578 personas. No scheem aisgahjejeem nahk uf Kursemi 616, Widsemi 223, Wilnas gub. 2,137, Wolinijas 4,911, Grodnas 4,241, Kiiewas 3,803, Kaunas 2,456, Minskas 6,138, Mohilewas 1,080, Podolijas 1,120, Samaras 1,729, Saratowas 2,792, Kersonas 1,150, Tschernigowas 1,605, Warschawas 46, Lublinas 169, Suwalku 120, Eriwanas 632, Tiflisas 392 un Tomskas gub. 38 personas, uf daschadàm zitam gubernam 3,237, uf Tereka apgabalu 1,290 un uf Persiju 650 personas.

Latgale. Latweetis kà isgudrotajs. Rehseknes aprinka semneeks Tschupals ir isgudrojis un pataisijis linu kulamu un sukajamu maschinu. Lihdz schim esoschàs maschinas warot isstrahdat weenâ stundâ tikai ap 40 mahrzinu linu, bet Tschupula isgudrotâ maschina weenâ stundâ warot dot 90 mahrzinu tihru iskulstitu linu.

Ahrsemes.

Balkani.

Atenâs, 15. augustâ. Lihdz schim no Trakijas ir peenahkuschi kahdi 100,000 greeku behgli. Solonikos peenahza 10,000, Seresâ 15,000, Doiranâ 20,000, Nigritâ 5000, Kawalâ 10,000. Katru deenu peenahk wehl klaht jauni behgli.

Bukarestâ, 15. augustâ. No apgabaleem, kurus atstahj rumanu kara spehks, aisbailem no bulgareem behg prom muhamedani uf Rumaniju.

Belgradê, 15. augustâ. Reservisti, kuri atgreesàs Serbijâ, ir jau atwalinati.

Robescha ar Melnkalni jau noteikta. Melnkalnei peekriht Plewle, Ipekaus Djakowa.

Bukarestâ, 15. augustâ. Kolera bihstami plosas Rumanijâ. Oficiali sino, ka ar koleru jau miruschi 1000 zilweki un saslimuschi 30,000, bet schee skaitli ne tuwu neesot ihsteneem apstahkleem. Awise „Adewerue" raksta, ka weenâ weenigâ 6. diwisijâ bijuschi 1000 mirschanas gadijumi ar koleru.

Atenâs, 15. augustâ. Behgli no Trakijas stahsta par turku breesmu darbeem pee kristiteem Kirkilisê un zitâs weetâs Trakijâ.

Solonikos un Pirejâ sperti ahrkahrtigi soli dehl sehrgu isplatischanas nowehrschanas.

Sabeedrotàs walstis un Meksika.

Sarunas starp Sabeedrotàm Walstim un Meksiku pahrtrauktas un Linds aisbrauzis uz Werakruzu. Ari presidents Wilsons nolasijis kongresâ sawu sinojumu par Meksiku, kurâ starp zitu aisrahda, ka tagadejs stahwoklis Meksikâ naw wairs ilgak zeeschams.

Tahlak sino:

Waschingtonâ, 15. augustâ. Presidents Wilsons eeteiz Sabeedroto Walstu pilsoneem tuhlit atstaht Meksiku. Konsuleem usdots pasinot Meksikas waldibas eestahdem, ka winàm buhs jaatbild par katru usbrukumu Sabeedroto Walstu pilsonu dsihwibai un mantai.

Nujorkâ, 15. augustâ. Meksikas ministrs Gamboa pasinoja, ka Sabeedroto Walstu prasiba par Huerta atkahpschanos no kandidaturas uz presidenta amatu newarot tikt ispildita, jo tas nesaejotees ar semes godu. Ja Meksika tam peekristu, tad jau uz preekschu Sabeedroto Walstu presidents katreiz waretu nodot sawu protestu pret presidenta wehleschanam Meksikâ.

Waschingtonâ, 15. augustâ. Wilsons sanehma no Linda labas sinas, kadehl eeteiza Lindam atgreestees (?) uz Meksiku.

San-Antonijâ (Tekfâ), 15. augustâ. Kawalerijas nodala un weena batereja tuwojàs Meksikas robeschai pee Braunwiles, kur stahw Meksikas dumpineeku galwenee spehki. Pret Laredu, kur stahw Meksikas waldibas spehki, usstahdita artilerija.

Kina.

Berlinê, 15. augustâ. Wahzu kreiseru eskadres komandeers sino no Kinas, ka dumpineeki no Wusanas forteem apschaudijuschi wahzu kreiseri „Emden". Kreisers dewa uz forteem 25 schahweenus un peespeeda tos apturet uguni.

Schanghajâ, 15. augustâ. Kauja pee Nankingas turpinas. Generals Tschonsjungs bombardè pilsehtu. Seemeleneeki rok minas sem apzeetinajumeem, lai eelausties pilsehtâ.

Pekingâ, 15. augustâ. Waldiba apzeetinaja 8 nazionalàs partijas parlamenta lozekkus. Parlaments prasa paskaidrojumu par apzeetinaschanas eemesleem.

Riga.

Beedribas rewisiju guberuatora usdewumâ 15. augustâ eesahka Widsemes gubernas waldes sewischku usdewumu eerehdnis dseedaschanas un musikas beedribâ „Dsirkstele", Romanowa eelâ Nr. 52. p.

Par Wilnas kara apgabalteesas prokurora beedri eezelts kara teesas kapteins Siwers.

Atbrauza Rigâ walsts kehwnizu pahrwaldneeks, kambarkungs N. W. Schtscherbatows pahrraudsit weetejàs walsts kehwnizas. p.

Rigas Kaleju Beedribâ latweeschi nehmuschi pahrswaru, par ko Jahna Gildes wahzu beedri tik leelâ nemeerâ, ka luhguschi Widsemes gubernatoru atnemt beedribai winas senatnes ihpaschumus un nodot Gildei kà beedribas dibinatajai preeksch **530** gadeem un winas lihdsschinejai waditajai. p.

Pee Ed. Paegla grahmatweschanas kursseem darbojas Darba birojs, kursch wed un noslehdz grahmatas, noraksta uz maschinas, pawairo uz pawairojameem aparateem, kursu beiguscheem peepalihdz eestrahdatees jaunàs weetàs. — Tekoschâ gadâ sahks isnahkt schurnals **„Paegla Kursu pawadonis"**, kursch istirsàs walodneezibas un komerzsinibas jautajumus. Schurnala programu issuhta uz peeprasijumu. Tahdâ kahrtâ kursu darbibai paplaschinotees, tee pahreet uz jaunam, peemehrotakàm, speziali preeksch kurseem eekahrtotàm telpam. Rigâ, Leelâ Newas eelâ Nr. 28. Tel. 64—92 (Suworowa eelas stuhrî).

Ostas strahdneeku streiks turpinas bez pahrmainam. Staueri nolehmuschi salihgt kahdus 500 strahdneekus Ekschkreewijâ un suhtischot uz tureeni sawus pilnwarneekus.

Streiki fabrikàs turpinas, „Uniona" fabrika **slehgta uz nenoteiktu laiku.**

Streiks eesahzees ari Strasdumuischas manufakturas fabrikâ, kur galwenâ kahrtâ strahdà seeweetes, kreeweetes pa dakai. p.

Nelaimes gadijums aiz eelas neapgaismoschanas. Nakti uz 14. augustu 26 g. wezais strahdneeks Artenijs Kladinows no Waltera eelas Nr. 6, gahja no darba uz mahjam, ejot tumsâ Baltàs muischas eelâ kritis un pahrlausis labo kahju. p.

Peesawinaschanàs. 11. augustâ aisbehdsis pilsehtas behrnu slimnizas kantorists, Rigas maspilsonis Karlis S., kas sanehmis par wairakeem slimneekeem ahrsteschanas naudu, kopâ 500 r. p.

Ar automobili Nr. 1537 fabrauza 15. augustâ Paulutschi un Suworowa eelu stuhrî gadus 4 wezo Nikolaju Grebi, kad tas kopâ ar mahti un wezmahti isgahja no Wehrmana parka. Puisenu eewainoja gruhti. p.

Bihstami faschants 15. augusta wakarâ ar brauniem Bikerneeku eelâ 23 gadus wezais Wasilijs Lednikows no Tehraudleetuwes eelas Nr. 7. p.

Nokerts behglis. No sawa pulka Olonezâ nesen aisbehdsis apatschkareiwis, Rigas maspilsonis Eduards Semitis, kas tagad apzeetinats sche pee sawejeem. p.

Israkts 13. augustâ Lubanes eelâ zilweka gindenis wehl ar daschàm meesas dakam. Domà, ka tas tur atradees ne ilgak par gadeem diweem, kapehz eesahkta ismekleschana. p.

Noslihkuschu wakar iswilka no Daugawas pee Andreja salas nesinamu wihreeti, kas apskatams sekzijas nodalâ. p.

Reschehligi sadurta ar 6 duhreeneem 15. augusta wakarâ I. Kalna eelâ pee alus pahrdotawos 20 g. w. Feodosija Koslowa no min. eelas Nr. 13. Wina bijuse kopâ ar peedsehruscheem wihreescheem un eewainota kaujotees. p.

Suns sakoda pirmdeen pee Grihsin kalna kahdu Emiliju G. un 13 gadus wezo Wladimiru R. 13. augustâ wini aiswesti uz Peterburgu Pastera klinikâ Emiliju G. uz paschas, bet Wladimiru R. uz pilsehtas rehkina.

Pakahruschos atrada 15. augustâ Peterburgas Ahrrigas II. polizijas rajonâ nepasihstamu pusmuhscha wihreeti. Mironi nodewa sekzijas nodalâ. p.

Noslihka 15. augustâ no rihta wehl nesinamos apstahkios nepasihstams wihreetis Keisardahrsa dihki. p.

Schihds diwos mehtelos apzeetinats Edinburgas meschâ. Mehteli sagti no Mangela wafarnizas Bilderinos. Schihds usdewas par K. Hezekewu no Rehseknes. p.

Ugunsgrehks. Aiz nesinama eemesla iszehlàs nakti uz 15. augustu ap pulksten 12 uguns weenâ no koka schkuhneem Rigas drahschu fabrikas pagalmâ, pee kam schkuhnis nodega, lai gan ugunsdsehsejs puhlejàs pee dsehschanas. p.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Rigâ, 18. augustâ.

Sw. Jahna basnizâ: pulkst. 9 no rihta deewg., pulksten 10 no rihta spred., wirsmahzitajs Bernewizs.

Jaunâ Gertrudes basnizâ: plkst. 1/2 10 no rihta mahz. Walters.

Jesus basnizâ: pulksten 10 no rihta spred. mahz. Schwarzs.

Mahrtina basnizâ: pulksten 9 no rihta mahz. L. Girsons, plkst. 1/2 4 p. p kapsehtas swehtki Lazarus kapsehtâ. Dseesmu lapinas, mahz. Rosenbergs, plkst. 7 wak. Silà krusta sapulze basnizas skolâ diakons Gogis. Mahzitaju sinode Walmeerâ no 21. augusta lihdz 24. augustam. Schinis deenàs runas stundu nebuhs.

Sw. Trihsweenibas basnizâ: plkst. 8 no rihta wakarehdeens basnizâ un pulksten 9 kapsehtas swehtki jaunajos kapos Keisara meschâ, mahz. P. Treis.

Pahwila basnizâ: pulksten 1/2 9 no rihta mahz. K. Treis.

Lutera basnâ: pulksten 1/2 9 no rihta kand. Scheuermans.

Krusta basnizâ: plkst. 10 no rihta mahz. Hilde.

Rigas pilsehtas diakonijas sahlê „Betanija", Brunineeku eelâ Nr. 52, plkst. 1 pehz pusd. latw. bihbeles stundas un plkst. 7 wakarâ Silà krusta sapulze. Diakons P. Apkalns.

Jelgawa.

Administratiws sods. Dehl rewolwera nehsaschanas bez wajadsigàs atkaujas Ansis Kleeders sodits administratiwâ kahrtâ ar 10 rbl., waj 7 deenàm aresta pee polizijas.

Pahrzelts no 16. augusta Jelgawas rentejas I. schkiras kaseeris gubernas sekretars Dawidowitsch uz Leepajas renteju tahdâ pat weetâ.

„Wezais pilskungs." Aisrahdam wehl reisi uz scha wakara teatra israhdi, kuru sarihko — sesonu atklahjot — „Kursemes Musikalà-Dramatiskà Beedriba. — Beedribas tschaklà, apsinigà rihziba sawâ skaistajâ darba lauka gan pelna publikas wisplaschako eewehribu un labwehlibu, kapehz tad ari zerams, ka israhde — pehz apstahkleem — buhs labi apmekleta, eewehrojot iz sewischki ari israhdamàs lugas kreetnumu.

Smeekliga aisbildinaschanàs. Ekspeditora P. kutscheeris Janis M. no Leelàs eelas Nr. 59 tika aiswests 14. augustâ uz poliziju, tapehz ka brauza ar klibu sirgu. Wc. paskaidroja, ka brauzot sawa saimneeka usdewumâ, kuram esot wairak sirgu, kas esot wehl sliktaki un wehl wairak klibojot neka schis un tomehr neweens neaisleedsot braukt ar teem pa pilsehtu. Par notikuscho sastahdija protokolu.

Nepateiziba pasaules alga. Uz Slokas zeka Nr. 3 dsihwojoschais Jelgawas pilsonis Karlis W. eelaidis 14. augusta wakarâ sawu wezu pasinu B., pasihstamu dsehraju un sagli schkuhnî pahrgulet. Otrâ rihtâ aiseedams, tas panehmis lihdz W. galwas spilwenu 3 rbl. wehrtibâ un turpat dsihwojoschai Lihbai N. notscheepis wihreeschu krekla — 50 kap. wehrtibâ. Par notikuscho apsagtee sinoja 15. augustâ polizijai, kurâ pehz wainigâ meklè.

Jelgawas apgabalteesa 12. augustâ isteesaja sekoschas apsuhdsibas:

1) Pret Garoses pagasta 33 gadus wezo Frizi Jeschewizu. Janis Namikis 1. maijâ sch. g. nopirzis silku muzinu un brauza no Jelgawas uz Lutneeku mahjam. Zelâ to panahza Jeschewizs ar kahdu otru zilweku. Jeschewizs eesehdàs pee Namika ratos, lai buhtu jautraka braukschana, bet peepeschi peeprasija, lai atdodot silku mutscheli. Kad Namikis leedsàs to darit, Jeschewizs to sahka dausit ar duhrem pa gihmi; tikmehr peesteidsàs otrs, pakampa muzinu un abi aisbrauza. Leetu ismeklejot Jeschewizs usrahdija patiltê weetu, kur muzinu noglabajis, bet pee teesas atkal leedsàs un paskaidroja, ka esot to atradis. Teesa peespreeda Jeschewizam wisu teesibu saudeschanu un 3 gadus arestantu nodalâs eeskaitot preekschismekleschanâ pawaditos 2 mehneschus.

2) Pret Rudbahrschu pagasta 31 g. w. Frizi Waboli. 27. nowembrî pag. gadâ Ludis Grinhofs pahrdewa Dobelê labibu un salihga sew par strahdneeku Frizi Waboli. Brauzot pa Dobeles Ihles zelu uz Pokainu mahjam, Wabolis peepeschi sakehra Grinhofu aiz rihkles, ar otru roku israhwa tam no kabatas 80 rbl. naudas un isgruhda to no rateem, pats uz Ihles pusi aisbraukdams. Sirgu ar pajuhgu atrada otrâ deenâ atstahtu Leel-Behrses zelâ. Wabolim teesa peespreeda wisu teesibu saudeschanu un 4 gadus arestantu nodalâ. Zaur manifestu sods par weenu treschdaku saihsinats.

3) Pret Rundales pagasta 22 gadus wezo Krischjahni Gaili, Wahrmes pagasta 21 g. w. Jani Lukschewizu un Jelgawas 19 gadus wezo Augustu Rosi. Abi pirmee ir strahdneeki Jelgawas stazijâ pretschu noliktawàs un 26. aprili sch. g. pehz sawstarpejàs norunas isnehmuschi no Bernsteinam peederigàs kastes 2 pahri dahmu sahbaku, kurus atrada Augusta Roses dsihwoklî pagulte lupatos noslehptus; tee ari par wainigeem atsinàs. Gailim un Lukschewizam peespreeda wisu teesibu saudeschanu un 2 gadus 6 mehneschus zeetumâ, neeerehkinot preekschismekleschanâ pawadito laiku, bet Rosem 4 mehn. zeetumâ.

Sahdsibas. Annai R. no Lapskalna eelas Nr. 12 iz neaisslehgta dsihwokla pa prombuhschanas laiku issagts 12. augustâ melns pulksteni 8 rbl. wehrtibâ. Sahdsibu isdarijusi Wahzijas pawalstneeze Marta J., kura nosagto pulksteni atdewa.

Kapu eelâ Nr. 3 dsihwojoschâ Bauskas maspilsone Raele Reja J. sinoja polizijai, ka nakti uz 12. augustu nesinami laundari eelaususchees zaur logu winas tak paschâ namâ atrodoschâ weikalâ un issaguschi daschadas prezes par 92 rbl. 50 kap., kà ari 30 rbl. naudâ.

Annai S. no Walles eelas Nr. 34 issogta 13. augustâ iz dsihwokli atrodoschàs kastites weła 6 rbl. 80 kap. wehrtibâ. Kostite uslausta, bet dsihwoklis atslehgts ar paschas S. atslehgu, kuru ta noglabajusi turpat durwju tuwumâ.

Sahgu eelâ Nr. 36 dsihwojoschâ Domizeja P. sinoja 13. augustâ slepenpolizijai, ka tai julija mehnesî issagtas daschadas leetas 11 rbl. wehrtibâ. Sahdsibu ta pamanijusi tikai pahrwadajotees uz zitu dsihwokli.

Telegramas.

16. augustâ (29. aug.).

Maskawa. Sche atklahja pirmo kreewu lidmaschinu fabriku.

Helsinforsa. Wahzu elektrizitates sabeedribâ useets 200,000 marku leels istruhkums. Darbwedis un kaseeris apzeetinati.

Nischnij-Nowgoroda. Wakar sche eerahdàs ministru presidents Kokowzews.

Konstantinopole. Waldiba noteiza aplenkschanas stahwokli par Ismidas prowinzi, kura peeeet pee Bosfora.

Teherana. Bachtiaru nemeers pret schandarmeem peenemas. Bachtiari gribot atreebtees par saweem beedreem, kuri krita sadursmê ar schandarmeem. 2000 bachtiari dodas uz Teheranu.

Urga. Mongolu waldiba, kura apsolija apsardsibu kineeschu tirgotajeem, atsauza scho solijumu, jo baidas par kineeschu tirgotaju karawanu aplaupischanu.

Tokija. Orkans Tokijas apkahrtnê ispostija dselszeklus un telefonus. Satiksme ar deenwideem pahrtraukta.

Nujorka. Uz pasaschees twaikona „Imperator" nakti iszehlàs uguns ehschanas telpàs, kuru drihz apdsehsa. Duhmos noslahpa weens ofizeers un weens matrosis.

Atbildigais redaktors: R Burinsch.
Isdeweja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."

Dr. Sabeschinskis plauschu,

sirds, neeru, mahgas, asins, zukura, reimatisma, eeksch. un behrn. slim. Peenem. slimn. l. deenu (ari swehtd. un swehtku deenâs) Rigâ **Wehweru eelâ 1**, tel. 55-99, no p. 8—12 pr. p. un no 4—7 wak. Strahdn. kalp. darbd. ari wehl lihdſ 8 wak.

Pasaudeta

labatas grahmatiņa ar pasi uſ **Jahna Tumschâ** wahrdu, no Cezawas uſ Jelgawu brauzot. Godigu atradeju pret pateizibas algu luhdſ nodot Dſimt-Miſes Lahſtneekos.

Iſgudrojumus,

kuri praktiſki iſmantojami, **meklè Theune & Co.,** Berlinê 48 Friditcha eelâ 249. Sarakſtiſchanâs wahcſki, angliſki un franziſki.

Dr. P. Jurjana wezmahtu ſkola

Rigâ, Alberta eelâ Nr. 2a.

Kurſs ſahkas 1. ſeptembrî un ilgſt 9 mehneſchi. Tuwakas ſinas pee ſkolas direkzijas no plkſt. 3—5.

Tirdſneezibas un Ruhpneezibas Miniſtrijas pahrſinâ ſtahwoſchee

Techniſkee kurſi

profeſora M. N. Berlowa, Rigâ, Stabu eelâ Nr. 91.

Techniſkums abeja dſimuma perſonam.

Kurſos ir ſeſoſchas nodaļas: **mechaniſka, elektrotechniſka, architekturas, inſcheneeru un ſemes mehriſchanas.** Kurſos peenem perſonas ne jaunakas par 16 gadeem, kas pilſehtas ſkolu beiguſchas, waj ne maſak par 3 klaſem no widus ſkolam. Makſâ par pusgadu 50 rbl. Statutus iſſuhta pret 7 kap. marku. **Peenemſchana augustâ.** Pehdejâ gadâ kurſôs mahzijâs 228 zilweki. 17480

Zementa dakſtinus,

Daſchada leeluma **drenaſchu truhbas, akas, trepju kahpeenus, brugus, ſiles, kapu apleekamos, ſehtu ſtabus, uhdens referwarus** u. t. t. peedahwâ

Brahli Maulwurff,

zementa preſchu ruhpneeziba Jelgawâ, Salâs un Walles eelu ſtuhrî. Tel. 560.

Strahdneezes

wezumâ no 18 lihdſ 30 gadeem atrod pastahwigu nodarboſchanos

Prowodnika fabrikâ, Rigâ.

Muiſchas teek pahrdotas:

1) Wolinijas guberuâ, Owrutſchſkawas aprinkî, pee Liſtwinas ſahdſchas, 16,000 deſetinas ſemes ar mahjam. 2) Wolinijas guberuâ, Rawenſkawas aprinkî, pee Selnas ſahdſchas, 28,000 deſetinas. — Muiſchas teek pahrdotas pilnâ ſaſtahwâ, dalâs jeb ari gabalinos daſchados leelumos. Pahrdoſchanas noteikumi mihkſtinami. Peepraſij. adreſet: г. КІЕВЪ, Крещатикъ № 25, кв. 12, Владимиру Павловичу Козакевичу.

Grahmatruhpneezibas Ekonomiſkas Sabeedribas Walde

zaur ſcho uſaizina Sabeedribas lozekkus uſ

wiſpahreju ſapulzi

Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 44, Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas ſahlê **29. augustâ** 1913. g., pl. 3 deenâ.

Deenas kahrtiba:

1. 1912/13. g. darbibas gada pahrſkats un bilanze.
2. Tekoſcha gada budſchets un darbibas plans.
3. Waldes preekſchlikumi.
4. Wehleſchanas.

Tagad katrs sapratigs lauksaimneeks pats it labi zin un atzīst, ka

„Globus“

ir un paleek tagadnes labakais un visvairak leetotais zeparators.

„Globus“ zeparatori pēdejos gados pārdoti latveešu lauksaimneekeem **divreiz tik daudz, kà visu citu zistemu zeparatori kopâ ņemot.**

Kas **„Globu“** būs redzejis darbâ, tas citas fabrikas zeparatoru nekad nepirks.

Globus (Orions) № 0 zep.	nokrējo	stundâ	40	stopu.
Globus № 10 zeparators	„	„	70	„
Globus № 1 „	„	„	80	„
Globus № 1a „	„	„	100	„
Globus № 2 „	„	„	130	„
Globus № 2a „	„	„	160	„
Globus № 3 „	„	„	200	„
Globus № 3a „	„	„	270	„
Globus № 4 „	„	„	350	„
Globus № 4a „	„	„	450	„

Globus № 4 ar tvaika turbinu darbinams.

„GLOBUS“

patentetās sveesta kuļmašinas nepeeceešamas ikveenâ ekonomiskâ saimneecibâ.

Cenas:

Nr. 0	13 rbļ.
Nr. 1	18 „
Nr. 2	22 „
Nr. 3	26 „
Nr. 4	35 „
Nr. 5	46 „

Tūliņ maksajot kassa-rabats. Bez tam vēl Ekonom. Sabeedribas beedreem dividends. Par beedri Sabeedribâ var eestātees katrs lauksaimneeks, eemaksajot vismaz 10 rbļ. dalibas un 1 rbl. eestāšanās naudas.

Jaunu zeparatoru pērkot, leetotais teek pretim ņemts kà eemaksa.

„Globus“ zepar. fabr. akc. sabdr. „Rotator“ Stokholmâ

veenigà ģeneralveetneece

Latveešu Lauksaimn. Ekonom. Sabeedriba.

(Rikotajs-direktors: agr. **J. Bisseneeks.**)

Nodaļas noliktavas un aģenturas visās Latvijas pilsētās un meestos.

Rigâ, leelâ Kēniņu eelâ 27, tel. 1379;

Jelgavâ, Katoļu eelâ 46, tel. 72.

8000 pers. beedru un 105 beedribas beedrenes.

Labas

baſtarda ſehklas pehrk

par augſtakàm zenam **Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkâ Sabeedriba, Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 46.**

Swehtdeen, 18. augustâ ſch. g., pulkſt. 4 pehz pusdeenas tiks notureti

Baloſchu kapos,

kapu ſwehtki.

Pahrdodama

Sterkanzes muiſcha

Kaun. gub. Wilkom. apr., peezas werſtes no Sweenz.-Ponewesch. dſelſzeła ſtoz. Trombazischki, weenu werſti no Dobeka meesta un paſta ſtoz., ar 131 deſ. labu kweeſchu ſemi (ahboliſch ari labi aug), appluhſtoſcham plawam, daudſ un labam ehkam, dahrſs ar 500 labas ſortes augku kokeem, leepu alejam un ſiwju dihki. **Gada rente 3000 rub.** (bei pehz pirzeja wehleſch. beſ kontr.). **Parahdi Wilnas Sem. bankâ apmehram 15,000 rub. Zena. ercehkinot bankas parahdu, 65,000 rub.** Turpat, peezas werſtes no muiſchas, 185 deſ. leels jauns preeſchu un eglu meſchs. **Zena 18,000 rub.** Peedahwajumus pa poliſki waj kreewiſki luhdſu ſuhtit apdroſchinatus un uſ ſek. adreſi: Kon. губ. поч. Добейки, Адаму Лаппа.

Drukats Grahmatr. Ekon. Sab., agr. G. Landsberga drukatawâj Jelgawâ.